

Notat vedr. status på varmepumpsituationen i DK.

10.oktober 2006

Udarbejdet af:
Claus S. Poulsen
Centerchef, Teknologisk Institut, Center for Køle- og Varmepumpeteknik

Udviklingen på varmepumpeområdet er gennem de seneste år gået rigtigt stærkt i Danmark. De stigende oliepriser, det nye bygningsreglement samt en øget fokus på økonomisk rentable løsninger på landets udfordringer på Kyotoområdet har bevirket, at varmepumperne efter mange års stagnation igen ses som en central del af landets energibillede.

Og Danmark er traditionelt kendt for at producere energieffektive og konkurrencedygtige anlæg, selvom konkurrencen fra udenlandske producenter er hård. I vores nabolande har varmepumperne i mange år spillet en central rolle i energipolitikken, og dette har naturligvis medvirket til at positionere de enkelte landes varmepumpeproducenter. Markedet i Danmark er vokset fra ca. 2.000 solgte anlæg pr. år i slutningen af 90'erne til mere end 10.000 solgte anlæg nu i 2006, og dette har betydet, at flere og flere udenlandske producenter og leverandører nu ser Danmark som et vigtigt marked for afsætning af deres produkter.

Varmepumperne kan i den danske energipolitik få betydning på flere centrale områder, f.eks.:

- Opnåelse af Kyotomålene – varmepumper bidrager til en væsentlig reduktion af CO₂ udledningen, da andelen af vedvarende energi leveret af en varmepumpe kan udgøre op mod ¾ svarende til, at varmepumpen leverer ca. 4 kWh varme for 1 kWh elektricitet.
- Reduktion af eloverløbsproblematik – varmepumperne leverer højværdi varme af den overløbsel, som ellers ville have været foræret til vores nabolande i perioder med større produktion end forbrug.
- Privat og samfundsøkonomi – varmepumperne har en udpræget positiv effekt både på folks privatøkonomi (besparelser på op mod 50% på energiregningen sammenlignet eksempelvis med oliefyring) samt på samfundsøkonomien, bl.a. fordi man ved anvendelse af varmepumper får en varmekilde, der effektivt udnytter den stadig stigende andel af VE-el. Samtidig er der en række andre sidegevinster, bl.a. værdien af den reducerede CO₂ udledning, samt det faktum, at den danske branche kan eksportere højteknologiske produkter primært til det europæiske marked.
- Strækning af energiresourcer – varmepumper er vedvarende energi, og da hovedparten af varmen, der leveres af varmepumpe, stammer fra vores omgivelser, vil det samlede forbrug af fossile brændsler kunne reduceres betragteligt.

Der er i Danmark stor fokus på kvalitet, bl.a. derfor er der gennem tiden iværksat en række initiativer, der skal sikre forbrugeren kvalitetsprodukter, bl.a. en frivillig ”Systemgodkendelsesordning” etableret på Teknologisk Institut (udspringer af den tidligere Prøvestation for Varmepumpeanlæg, som Instituttet drev frem til 2002 for Energistyrelsen) samt en kvalitetssikringsordning for installatører (Varmepumpeordningen) som sikrer, at installatørerne får den rette uddannelse. De fleste af de igangsatte aktiviteter er initieret i samarbejde med branchen (bl.a. Varmepumpefabrikantforeningen), og der haves derfor et solidt grundlag for de forskellige udfordringer, som producenter og installatører løbende udsættes for (nye lovgivninger, øget import af billige produkter fra Asien, manglende accept af varmepumperne som alternativ til mere kendte teknologier etc.).

På EU niveau har varmepumper gennem mange år været en fast bestanddel af den politiske scene og dette har bl.a. medført en lang række initiativer, som har haft en positiv effekt på energibesparelser rundt om i Europa. Også det nye bygningsreglement, der udspringer af EU direktivet om bygningers energimæssige ydeevne, har medført en kraftig interesse for varmepumper, bl.a. fordi de nye energibestemmelser medfører, at der nu skal fokuseres på bygningernes samlede energiforbrug – der tages således højde for, hvorledes varmen leveres, og ikke alene, hvordan bygningen er isoleret. Dette har betydet, at varmepumperne nu ses som en af de allermest rentable løsninger, når bygninger skal overholde de fastsatte krav, primært fordi en stor del af den leverede varme er vedvarende energi.

Varmepumpernes fremtid i Danmark er naturligvis betinget af, at en række faktorer går op i en højere enhed. F.eks. er olieprisen en meget afgørende faktor, da tilbagebetalingstiderne for investeringen i en varmepumpe i høj grad afhænger af den besparelse, som kan opnås på ens varmeregning. Desuden har varmepumperne i mange år stået i skyggen af andre energikilder – f.eks. naturgas og fjernvarme, hvilket gør et comeback svært, da varmepumpernes image ikke har samme tyngde i befolkningen som de konkurrerende teknologier har. Men omstændighederne er nu til, at varmepumperne igen er på vej til den plads i det samlede spil, som teknologien og mulighederne berettiger dem til. Og der forventes de kommende år en klart øget fokus på varmepumperne, som det billige og driftssikre alternativ de er til andre energikilder.